

DEO OPTIMO MAX.

UNI ET TRINO,

VIRGINI DEI-PARÆ, ET S. LUCÆ
Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICO-CHIRURGICA,

QUOD LIBETARIIS DISPUTATIONIBUS

*manè discutienda in Scholis Medicorum, die Jovis decimâ-sexâ
mensis Maii, Anno Domini M. DCC. LIV.*M. PETRO-ABRAHAM PAJON DE MONCETS,
Equite, Doctore Medico, Præsidente.*An Moxa usulatio Arthritidis?*

I.

LERE & pati, sola primùm fuere Arthriticorum solatia. Arthritin dehinc palpârunt plerique non abstulerunt, delinimenta illi magis quàm remedia componentes. Cum hæc Hydrâ luctatus alter, multo remediorum instructus agmine, ab eâdem insuperabili non semel discedit. At fabulantur egregiè, & nihilo prorsus Medici partes sustinent, Manardum (a) secuti, Patientiam præsidium Arthritidôs cum Vulgo rati unicum. Medicina lapis * est, quem nec in tactum, nec inconcussum sinere, sed perpetuò moliri decet. Malum, ut ut pervicax, industria tamen in dubiis, triviis, aviisque Naturæ vera indigitanti ferius-ocius cedit. Quam in tellure nostrâ nondùm offenderas Arthritidôs Anridotus, en prostitit apud Indos; nam de Asiâ nunc reverà quod olim de Africâ vulgatum invaluit: *semper asportat quid novi*. Moxâ beati Japones dolores Arthriticos, ad quos licet veluti à Naturâ damnati, declinare norunt quàm facillimè; & Nostrates tamen remedio adedè *επιπορωτα*, quasi sub Mandragorâ dormientes, otiosè superferedunt: idque, succensente nuper Gallo (b) perillustri apud Berolinenses, vixdùm exploratum dedignantur. Nùm erudiri aut curari erubescerent ab Exteris Europæi? Medicorum filii non cordi habent unicè vetera; nec his utique sordet id omne quod ab usu communi recedit, nec sanè fordebit Moxa Arthriticis, qui expedito ingenio omnes, eventus veritatem, non præjudicii æquipondium usquàm pensant; Arthritidis enim cum Sapientibus init pugnam. Qui imperant Orbi, Arthritidi serviunt; ea Inopum loca vitans aspera, in pedibus Divitis benè culta lubentiùs sedet; quidquid robustum (c), quidquid floret aggredi & evertere amat. Senes ultimos, imbelles-ve Spadones (d) vixdùm fatigat; nec tamen interdum succiduis.

* Bernard,
Svalve dis-
quit. therap.(b) M. de
Maupey.
Essai sur le
progrès des
Sciences.

(a) Nullum majus auxilium vidi, quàm ut Arthritin homo æquo animo ferat, Manardus not. in Aph. 49. sect. 6. Hipp.

(c) Arthritici virosam, luxuriantemque conditionem,

& cranio serpsis habent grandiscula. Sydenh. de podag.
(d) Eunuchos podagricos noverunt Hollerius, & Brasæ
sæcula comm. ad Aphor. 32. sect. 6.

(a) Seneca.
Epist. 55.

(b) Hippocr.
Aph. 55. l. 6.

(c) Seneca.
de tranquill.
animæ.

(†) Caput Vi-
rorum calco;
plantas occu-
po pedum te-
nellis. Tra-
gopodag. Apud
Lucian.

(d) Atrius.
Serm. 22. c. 6.

(e) De se ipso
Memorat. Pet.
Bayrus. pract.
lib. 28. c. 1.

(f) Dodonæus
pempt. 3. l. 5.
c. 3.

(g) De oc-
cult. Nat. mi-
racul. p. 124.

(h) A Bar-
buis Sciatrica.

(i) Refe-
rence Sorano.

(k) Fernel.
de Arthrit.
(l) Monamus.
Consil. p. 230.

(m) Arceus
de Arthrit.

(n) Monta-
nus Consil.
p. 245.

(o) Felix
Platerus. Tom.
2. l. 3. c. 16.

(p) Joan.
Kerckmanius.
de Calcul.

Pueri (1) pepercit artubus. Indulgentius (a) cum priscis mulieribus egit, dum nec desidia, nec luxuries valetudinem vitârit; illas si rariùs quidem quàm viros, molestiùs quoquè divexat. Invasit verò Senes ac Pueros, Viros indiscriminatim cum Fœminis, quæ grassata est Epidemica (2), ac in Greges sævit, eâ tempestatis inclementiâ, itâ Mòris inimicâ, ut fructus nullos ii per annos viginti ediderint. Vere ac Autumno (b) si Arthritis frequentior evigilet, Hyemem tamen ac Æstatem neutquam excludas; quippe illa hostes vagos (c) imitatur ex occasiõibus affilientes, per quos neutrum licet, nec tanquàm in bello paratum esse, nec tanquàm in pace securum. Hæc multigeno articularum dolore, ac motûs impotentia ubiquè præsignita, à calce ad caput (†) pleno poritur dominio; nec ulla ossium connexio ab hæc immunis (d). Continuos menses Læsto incurvatus non infimæ notæ Clinicus (e) decubuit, dolore consumptus carnificino, neque aliud quippiam quàm linguam movere poterat. Nec est quod ab Arthritide hæc universalis (3) (sub quâ, superioribus prætumidis, inferiores articuli graviùs afficiuntur (f)) quilsquam mortem extimefcât, si Levino-Lemnio (g) fides, intentato necdum nodo annulari sinistra manus digito; propter abditum, ut aiunt, ejusdem consensum cum corde, cui juxta fuitiles Chiromantarum leges respondere Insulsi credant. Rariùs articulos itâ furenter omnes simul perrepens Arthritis, in hunc aut alterum pleurumque devolvitur; Ischiadi (h) hinc, Podagræ & Chiragræ (4) duntaxat nomina usus indidit, tertricenæ licet Arthritidòs species dinumerârit Esculapius (i). In sedibus suis Arthriticis diversis, diversis quoque vexillis affolet insigniri. Dolor omnibus quidem est communis, & quidem singulis proprius. Ischiadi & scapularum Arthritidi rarò tumor inest conspicuus, rariùs calor aut rubor (k). Sub Ischiade dolitant inguina, assidet stranguria, non extenditur crus, sed flectitur (l). At quæ cubitorum (l) quæ genuum Arthriticis, dolorem & tumorem ingentem, ruborem & calorem exiguum præ se fert. Arthritin verò Podagricam, Furiam Sororum sæpiùs natu majorem (6) aliis perquam atrocitè debacchari, id experienciæ quotidianæ obvium ut nil magis.

Ubi autem Podagra invasionis telam orditur (quod ab anno ætatis trigesimo quinto ut plurimùm), molestiis in pede prænuntiis cuniculosè surrepit; ac tum Neophitæ Podagrici novæ Crepidæ attritum, pedisve allisionem prætexunt (m). Sic in Ischiade non desunt qui fellas & strata dura, adeoque omnia malo domestico satius incusant. Clanculùm verò in plerisque morbus præceps proruit. Dolor nil tale timentem fundit humi: Philocteten dicas pedes faucium. Hunc horror simul corripit, & morfu velluntur præcordia. Ardenti æstu pollex (7) pedis, cæteris digitis in vado relictis, modò incenditur, modò quâvis glacie frigidior inter ossium connexa perferentiscitur stillæ lapsus (n) (undè à Barbaris *Gulla* vocabulum). Nunc quasi disrumpuntur nervi, nec itâ Navis vexatæ tenduntur vincula; nunc pulsationum fulgura micant, (ipsismet ægrotorum verbis uti liceat), nunc punctiõnum tela vibrantur; & dirus morbi author in articulo latitans velut Anguis in herbâ, ad minimam accidentem injuriam doloris spicula exacuit in miserum. In his subfultus tendonum (o), qui Galenum fugerat, in illis pustulæ (8) juglandibus non minores, glauco colore, ardoreque ardentissimo (p) quas

(1) Quinquennem puerum Arthritide laborantem vidit Hildanus. Cent. 4. Observ. 24.

(2) Aribenens. Deipnos. l. 2. c. 12. In quiddam constitutione sui temporis fœt Paulus hos quibus intestina dolent Arthriticis fieri penè omnes.

(3) Quæ apud Belgas minùs quàm alibi infrequens.

(4) Podagra & Chiragra, quæ pedum & manuum icipura.

(5) In cubitis tumor ovi magnitudine. Sydenhami. de Podagrâ.

(6) Qui Articulari morbo laborante, magnâ ex parte prius Podagrici sunt. Gal. l. 2. de arte cur. ad Glouc.

(7) Malleolis sedet Metapodagra, altera Podagra species.

(8) Quales in Arthritide scorbutica ulcus parium.

Wierus de Venenis.

in se & in aliis pluriès expertus est *Buschovius* (1), vel tubercula (a) partim exigua varorum instar, partim his majora insurgunt. Primâ nocte nec alterâ miser Lecto veluti Caucaſo alligatus, assidue renascenti dolore depaſtus, dulces non carpit fomnos. Febriſ à primordio ſitim & calorem jugiter ſuſtentans, noctu horripilationem interim exordiens, ſimul crudelſcit. Tertiâ demum luce auſpicatâ, necnon aliquali quiete præviâ, juxtà pollicem larga lymphæ perpluit copia, quaſi Natura hoſtem quem abigi poſſe non videt, ad ſuas artes ſe vertens, abſumere illum ſatagat in humorum diluvio. Tùm pollex aut rubore aſcito mutans colorem (f), aut flaveſcens, aut albicans, exurgit in tumorem, à quo tamen expertem videbis Podagram à ſiccitate (b), ſub quâ dolor & impotentia mortûs, Arthritidôs indiviſi comites, Medico Cynofuram præbent. Atque itâ in Podagrâ dolor è quo ſoboleſcunt, quocum accreſcunt & evaneſcunt omnia, intrâ Hippocratis terminum (c) aſtringi interdum impatiens, ad plures nonnunquàm menſes certamen producit, antè diem decimum-quartum haud uſquàm alioquin caſtra movens. Recedentem deniquè Paroxiſmum excipit in multis pollicis pedis pruritus (d) vix ferendus, undè furfures-decidunt, ac pes penè totus dein deſquamatur.

(1) Apud *Tem-Rhync* de Arthrit. Quâ puſſillâ indicè, Arthritiſ alioquin dubia innoteſcit *Pares*. lib. 18. cap. 3.

I I.

INCIPIENTES morbos non quivis dignoſcit, ut naſcentes herbas peritus Botanicus vix internoſcit (a). Arthritidôs haud ſecûs adedò propalam ſævientiſ præcedanea Febriſ incedit, à paucis ad nudum reteſta, ab iſſicque obiter nimis delineata. Pulſu ſub eâ ſolitò celeriori (1), Orgiæ concitantur in ſanguine, quæſ vigentibus, Annulus (ſi quis eum ferat digito ex Tutia & Cupro, Mercurio mediante, conſectum, livore contaminatur aut nigrore (b). Socordia ſenſibus obhærente, Ægrotabundus gravitate ſtat ineluſtabili, indebitâ torper quiete (c); de præcordiorum anxietate, de dolore capitiſ (2) cum vertigine multoties conqueritur; illius interdum artus conſtringit horripilatio (d) ſeſe ſub vespere exacerbens: vigiliæque noctu ſubit inſolita. Vaſorum poſtremò intumeſcentia in pedibus necnon manibus conſpicua, pedum quidam *levor* (e), ſenſus demum fornicationiſ, *pellifimofve* quaſi podagræ balbutiæ (3), malum foreſ ſui domicilii pultare nuntiant. Necdum prævio *pepaſmos* indicio, lotio tùm aquoſo (f), metaſtaſiſ artubus imminet, morbi mox ex morbo geneſi ſuccedente. In hac *Metaptopſi periculum quidem mutatur non videtur* (f). Itâ etiam Arthritin, morbum perpetuò ſecundarium, doloriſ Colici (4) ſæpè aut Iliaci, Anginæ (g) ſæpiùs, Dyſenteriæ (h), febris Synochi aliquoties pedifſequam adinvenies. A lue quiniſmodi Scorbuticâ (i), Scrophuloſâ, Syphiliticâ (j) rarerent minùs, à Rheumatismo (6) frequentiuſ, à febrilibus Periodicis, à Tuſſi (7), à Epilepſiâ (8) à menſibus (9) atque hemorroïdibus (10), à viſcerum inſarctû (11), & à cutiſ exanthematibus demigrationes (k) identidem ſiunt in articuloſ, quaſ in Acutiſ (12) nec in Chronicis affectibus victrici Naturæ, criſim-ve efficienſi ne imputes; illa enim, ut Benigna Mater, forâs humoreſ, priùs concoctos, lubentiuſ expelleret; ſed articuloſum vitium præſto eſt.

(a) *Arcturo* de Arthrit.

(f) Arthritic hincBilioſa puituroſaſaut An-guinea audit apud *Aëtium* & alioſ.

(b) *Petr. Sa-luſi* de partic. affect. c. 16.

(c) Dierum videlicet 40.

Hipp. Aphor. 49. l. 6. mſſi-

chias verò in ſenſibus

» pudendum

» tringere ne-

» queuntibus

» annum ad

» minimum.

» durat. *Hipp.* l. 2. Proch

(d) *Sydenh.* de Podag.

(a) *Balloniſ.* Conſil. lib. 1.

(b) *Frid. Hoffm.* De dol. podag. p. 507. Tom.

5. in 4to.

(c) *Gal. Aret.* loc. citat.

(d) *Fiſo.* de ſer. colluv. c. 33.

(e) *Gal. Aret.* loc. citat.

(f) Urinæ tenues & va-

tiæ. *Fiſo* loc. citat

(g) *Muſgra-viuſ.* de Arthrit. Anomali c. 23.

(h) *Hipp.* Coac. comm.

Durer. fol. 348

(i) *Wieruſ* obſ. rar. l. 2.

(j) *Ballon.* de Arthrit.

(1) *Gal. Aurelianus* l. 1. c. 2. Morbor. chron. Carol. Fiſo. de ſerôſâ colluvie. c. 33.

(2) Undè à cerebro curſum ſemper inchoat Arthritiſ viâ eſt *Fernellio*.

(3) Quasi dolor torpiduſ pedum ſit podagra imperfecta, ut balbuties ſermo eſt imperfectuſ. *Mercurialiſ* de Arthrit.

(4) *Hipp.* Epid. lib. 6. ſect. 4. & *Coac.* Comment. *Durer.* fol. 223.

(5) *Durer.* in Conc. fol. 265.

(6) Magis per morbum Gallicum quàm alio modo ſe-ſi Arthritiſ experti ſumus. *Foreſti* obſ. l. 2. de Arthrit.

(6) Arthritin & Rheumatismum quidam forte eſſe affi-nes obſervat nonnemo. *Ballon.* de Arthrit.

(7) *Hipp.* Epid. lib. 2. ſect. 7.

(8) Dolor Coxarum ſolvit Epilepſiam. *Hip.* Epid. l. 2. f. 5.

(9) *Hipp.* Epid. lib. 6. ſect. 5.

(10) Vid. *Dallenſi* de Arthrit. hæmorrhoidaliſ.

(11) *Hipp.* Epid. lib. 2. ſect. 3. Doloreſ hipocondria-corum ad coxam abeunt. *Ballon.* de Arthrit.

(12) Scipſum ſictum eſſe Podagricum ex morbo acu-to in quo ſuènt à Medicis imperite curatuſ, prodit *Aver-roèſi* 7. Colligit cap. 3.

* Celsus lib.
2. cap. 3.

(a) Hipp. de
acr. ag. & loc.

(b) Aetius l.
12. c. 17.

(c) Paulus
Egin. p. 38.

(*) A solvi lum-
bā venere sol-
vi lumbā Po-
dagra. Ontho-
log. l. 1.

(d) Cal. Au-
rel. l. 5. c. 2.
Morb. Chron.

(e) Willis,
de Arthr. vagā.

(f) Aetius
Tetrab. l. 12.
c. 17.

† Curam Epi-
leptici curā
Arthritidōs af-
firmat Fern-
nelius Pathol.
lib. 6.

** Hipp.
† Bailon,
de Arthr.

Debilis omnis fere morbis patet (*). Quidquid peregrini (1) oberrat aut ma-
ligni, *fugit in illud quod cedit* (2), à vigore partis aliàs excutiendum. Impoten-
tes ita ab iis qui plus pollent semper opprimuntur. Tono penè exuti articuli &
exangues impetenti cuilibet humori (3) molliùs reluctantur, atque penden-
tes aëris mutationes etiamnū minimas exquisitè ita præsentiant, ut Ephe-
merim in articulis gestare dicterent incessanter Arthritici. In hanc vim malè fir-
mam & laxam, Podagræ genitricem, Neapolitani quòd frequentius equitent (4).
Ascitur olim Scythæ (a) quòd stapedibus carerent, adhucdū concedunt. Ar-
ticuli in aliis ab ambulatione concitatori (b), à madore, prolapsu, lu-
xatione (c), & à luctu potissimū venereā elanguidi (*) Arthritidos,
hospitium patiuntur. Ast à *debilitatis* labe quā sigillantur Fœtus, Arthritis
non omnibus tamen omnino est perpetua (5); ea namque avita apud in-
tegrum & sanum à vitā probā parentem expirasse conspicitur, eadem exindè
in nepote iure postliminii exsuscitanda, si hic incautus non desidiam nec vitia
diætæ velut Syrtis effugiat. Quippe ubi superfluitates non excretionum viā
diffentur (6) totæ, in instituto putā vitæ inertī, *dyscrasia* subest humoribus,
subiunt crementa, quæ spiculis mordacibus partes sensiles infestare nōrunt.
Et id sanè propter sal stimulans Arthritici præ aliis ad Venerem insurgunt
acriores, ac in ipsā morbi insultus acerbitate falaces aut iracundi (d), item
mulieres Arthritidi damnatæ, annotante pridem *Arateo*, cæteris agiliores.

A recrementis tanquā à seminio, Naturæ molimine, quo nil abdi-
tum magis, nil magis occultum nanciscerēs, natalia sumit Virus (7)
Arthriticum, quo imprægnatur Lympha (8) ad articulos devehenda. Vis in
eo est ut cū in artio vitia conceperit, acerrimè faviat; adeoque vascula
membrarum (9) quæ extrinsecus ossium extrema laxè connectunt & am-
biunt, distendat aut feriat. Plures conjectando solum lubrico humori quo
articuli, ut plaustrī rotæ, naturaliter illiniuntur, dolorum causam accensuere;
immemores utiquè quòd subitaneis motibus non respondeat Synovia aut Mu-
cilaginis segnities, nec dolor acris (10) ab inertī latice. Quī reverā tam citò re-
pellentibus obsequeretur, si in cavitatis profundo humor nocivus hospitaretur?

Virus si non ipse flatus (11), flatuum saltem viger mobilitate: à manibus in-
pedes, immò ex uno in poplitem alterum perniciosus quasi involat alis. Emi-
net ea maximè in temperamenti calidioribus (e) Virū peculiaris indoles,
quæ paroxysmos Arthriticos breves, quasi abortivos, *Vagamve Arthritin* pariat.
Humor non tam consistit in articulis quā confluit ab uno ad alterum. Nunc
vertebrarum aut costarum juncturis, nunc maxillarum alternatim tentatis (f),
dolent interdiū capitis futura; iis quī, quidnam sit quod afficiantur nesciū,

(1) Ex hæcè variā Arthritidōs generatione, nequa-
quā curationem absolutam consequi posse dijudicabat
Trallianus lib. 2. cap. 11.

(2) In carne quod elictum fuerit, fugit in illud quod
cedit, in articulis scilicet, & morbos Articulares affert.
Hipp. de locis in hon.

(3) Epilepsiam, quam vix efficit in sano cerebro om-
nium intemperantiarum, illas quivis fere humor, in de-
biliori altero accersit. Compari quā imò diathese vitio
affectus renem & articularum fortoriantur mutundè ab
illis adigium *Deglia* di *fianco*, *Geno a campo*, Renibus,
hoc est, dolentibus, in promptu Arthritidis. Paci iure, qui-
bus in juvenute frequentes hæmorrhagiæ **, quibus præ-
rubra facies, ætate inelinnant, in Arthritin propendunt
††.

(4) *Campanella*, Medicinal. lib. 6. c. 5. Equitatio equi
male cūctis Arthritidōm causat. *Monan*, Confil. 243.

(5) Non humor nocivus, nec Articulus imbecilli-
tas scorsim Arthritidem facit, sed necessarius amborum
concursus. *Fernel*, de Arthr.

(6) Medici ab experientiā didicerunt ea corpora quæ
multū perspirant, minus ab Arthritide tentari. *Cruen*,
confil. 24. lib. 4. *Burnet* Thesaur. pract. fol. 824.

(7) Morbum non facit multus humor congestus, sed
nescio quæ vis maligna & virus quoddam. *Bailon*, Ephem.
pag. 282. Sed virus non notiois naturæ quā mysti-
cata quæ hydrophobum, quæ Syphilicum, quæ Vatio-
nas aut Pestis speciem progenerant.

(8) Lympha, totū Bilsii nomine illis incluytæ, accen-
mata quæ hydrophobum, quæ Syphilicum, quæ Vatio-
nas aut Pestis speciem progenerant.

(9) Eadem hie ratio periosæ ligamentorū quæ & ple-
ritæ, eū tantulus humor tantulum particellum alluens
vitæ, eū tantulus humor tantulum particellum alluens
vitæ, eū tantulus humor tantulum particellum alluens
vitæ, eū tantulus humor tantulum particellum alluens

(10) Dolor indur spiculi infixi penetrat, *Hippoc.* de
Artib.

(11) Ut Pneumatici excoquebantur complexus, totæ
quos maximè. *Ten Rhyne* lib. de Arthr.

futuras mirè describunt obliquas, rectas aut transversas (a). Nakir autem *Aibucasis* (b), Varen *Wieri* (c), Varusve *Westphalicus* (d) altera Arthritidis *Pæge* species quæ, remittentibus pedum aut manuum doloribus, citò quasi in ictu oculi fursum deorsumve per artus discurrit, spinam, os sacrum, nunc colli vertebram *odontoidem* (e), oculorum orbitas præprimis agrediens, dum vix ac ne vix ad claviculæ cum sterni commissuram, ubi Syphilitici Viri frequentior sedes (f), pertingit, lui Scorbuticæ debet ipsum quod nascitur. Loca quælibet afflicta mordicantis Vermiculæ ad instar rodit, & quod mirum magis, Lumbicus parti dolenti tum impositus initio quasi illatâ exiliens circumgyratur, mox languescit, & subitanè tabe consumptus, subito emoritur (g).

Arthritis verò non perpetuè in articulis stationem servat. Ab his exul ac extorris, trunco quot partes organicæ, quot viscera, tot Virus promodum amat sedes. Vel ultro progreditur furtim, tacitis meatibus deerrans, vel ab incauto ad intus repulsum, ab animive pathemate quasi haustum, furit in corpore, turbas miscet dolorum, pœnas ab imprudenti reposcens. Qui divinam Artem agitant, Ægrotorum sapissimè aures (h), dentes (i), labra (k), guttur (l), oculos (m), jecur, ventriculum (n), intestina (o), vesicam ac etiam veretrum (2) ab ipso Viru Arthritico consistari passim vident. Sunt quibus nasum (o) invasit Virus & distortit; id neque interdum linguæ (p) parcit; ab Ischiade desultoriâ, pollutiones nocturnas enormes miramur interdum (q); & denique Virus non semel summam ad Arcem pervadit, cerebro & vitæ (3) insidias parans. Prudentiæ studium exercere debet Medicus, ac tanquam è Speculâ futuras tempestates ex morborum successione prævidere (r). Affectus enim partium, quas impetit, proprios adeò mimicè imitatur hæc *Anomala* quam sagaciter malignam *Arbriit* habebat *Platerus* (s), ut neque ovum ovo similis, ni interim ab eadem dolore solito vividiores excerptat Medicus, ac ni ad Commemorativa signa confugiens morbos Patienti assuetos sedulò consulat.

Enimverò ex traduce prognatum Virus non rarè plectit immerentes. *Qui vivet in foliis, venit ab radicibus humor. Sic Patrum in Natos abeunt cum semine morbi* (t). Idque seminium pares fructus in utrisque circâ easdem ætatis periodos solet habere maturatos. Ut generationis viâ nati à parentibus, sic Famuli ab Heris contagio Arthritin acceptam referunt. Indutis Heri admodum Podagrici crepidis, antè Septimanas tres, Famulus & ipse Podagricus evaluit (u). Sic Paupera quædam Podagrici Divitis induit tibialia quæ ab ægro ipsomet reluctante extorserat, mensis spatio de ipsa, ipsa de subito Podagricis doloribus, quibus immunis nudipes hæctenus vixerat, se multatam sensit vehementissimis (x). Ex diætæ autem erroribus Podagræ viam stravit non ità frequenter liberalior ciborum ingestio ac vesana vini compotatio. *Ennius ipse pater* *hoc vitio tales fertur meruisse labores* (y). In uberiorem dolorum Arthriticorum segetem plus nimis femina conferunt vina acidiuscula quælibet: undè Austriæ nunc, uti Alexandriæ, Athenis & Carie Arthritis grassatur Endemica (z). Vina pariter Rhenana, Hungarica (aa), Campanensia ad Arthritin fovendam paratissima experiuntur ubique omnes. Cerevisiâ vetustâ, maximè Belgicâ, ab Arthriticis Cane pejùs & Angue vitandâ largiùs etiam miasmatis Arthriticis videtur imprægnari Pomaceum (bb): ex quo Normanorum Otiosi, liquoris patrii poculis inhiantes, non pauci de-

(a) *Arreus*
De Arthr loca
cit.
(b) Lib. 2.
cap. 93.
(c) Obl. rar.
lib. 2.
(d) *Levicius*.
Obl. lib. 6.
(e) *Wierus*
ibid.

(f) *Crass*
Consil. lib. 2.

(g) *Wierus*
Obl. rar. l. 2.
Burnet The-
saur. pract.
pag. 91.

(h) *Arreus*
de Arthr. loc.
cit.
(i) *Arer*. ibid.
(k) *Arer*. ibid.
(l) *Dimerius*.
l. de Podagricis.
(m) *Paracels*.
(n) *Hipp*.
Prædict. lib. 2.
n. 3.

(o) *Emuller*
de Arthrit.
(p) *M. Liger*.
Traité de la
Goutte p. 261.
(q) *V. Hofm*.
de dolor. po-
dag. Tom. 5.
(r) *Duret*.
in Conc. fol.
268.
(s) *De At*.
thr. cap. 1.

(t) *Fracastr*
Syphil. lib. 1.

(u) *Schmidt*
Obl. 49. Ann.
9. Ephem.
Germ.

(x) *Schmidt*.
ibid.

(y) *Q. Seren*
nu.

(z) *Mercu*
rials de Arthr.
(aa) *Hofman*.
de dolor. po-
dag.
(bb) *Musgra*.
vini de Arthr.

(1) In ventriculo vomitum interdum eruentum, aut impositum exulationem citat. *Frid. Hofm*. tom. 3.
(2) *Paracels*. De podag. & Demetr. libro de podag.

(3) *Demetrius* lib. de podag. & *Galenus* Comm. 2. in lib. *Hipp*. De naturâ hom.

gunt Arthritici; & ex Arthritide porrò Gentium sagaciores. Ex eduliis autem speciatim diffamantur Anseres (a), molitores Arthritidos, qui Podagrâ etiam ipsi tenentur. *Qui in Graciâ Orobo comedeant, genua doleant* (b). At insuper animi pathemata Insultus Arthriticos inopinanter sæpius commoventia, recensere singula, esset opus uti prodigii plenum, ita pensî ferè infiniti.

III.

(a) *Gesnerus*
de avibus.
(b) *Hipp.*
Epid. lib. 2.
684. 3. n. 10.

(a) Creditur
& ipse Men-
ser, in tract.
de Arthrit.

(b) *Philosof.*
lib. de vitâ
sophistar.

(c) *Zacutus*
lib. Prax. mir.
obs. 180. l. 2.

(d) *Nomina-
tim Polemo-
nem.* vid. *Ca-
lius Rhodigi-
nus.* l. 20. c. 20.

(e) *Hoffman,*
de dol. podag.

(f) *Plin.*
hist. nat. l. 23.
cap. 1.

(g) *Lib. de*
podagrâ, pag.
95.

(h) *Budeum*
ita concussit
ut nil ei inte-
grum relique-
rit. *Meisus* de
Arthrit.

(i) *Ovid.* l.
2. de Ponto.

(k) *Sutorum*
in vitâ *Gall.*
(l) *Lib. de*
Tunduit.

ARTHRITICORUM vita longior vulgò creditur (a), sed sævâ profectò mercede. *Infortunia* vix ulla quibus, in urenti Paroxismo, eo-que recedente, subjacet Arthriticus, æquiparanda. » Cum esse oportet, » ingemit *Herodes* (b), » manus non habeo; oportet progredi, non sunt mihi pedes; » oportet dolere, tum & pedes mihi sunt & manus. « Dolore plantæ pedis Arthritico mulier ter in die correpta immanissimo, ter decidebat exanimis (c). Ecquis reverà animo neutriquàm caderet huic subditis dolori qui Philosophum, Sophistamve (d) ad mortem oppetundam impulerit? Ità Podagricus alter impatiens, maximum pedis digitum sibi ademit (e); & aliàs *Agrippa* tantum putavit usu pedum sensuque carere, pedibus in aceto calido demeritis, dummodò & dolore pedum careret (f). Intolerabiliori huic Magnatum verè martyrio succubuit penitens *Rudolphus* II. Imperator. At hunc tum è vitâ decessisse quod haberet in genis Saturnum cum Piscibus versantem & retrogradum credit *Loeselius* (g), credet nemo. Tamen ex Arthritide emergat id opportuni quod originis ac nobilitatis opinio ab eâ firmiter magis constet, (quippe qui illam patitur Rustici filium falsò creditum, à Nobili viro esse genitum conjecturâ non ineptè assequetur), in publica tamen commoda peccat sæpè sæpius eadem. Enimverò qui præsumunt Patriæ, hanc sustinent, hos si ictu subito malefua Gubernat Arthritidis, omnia cæpta hærent vel morantur, Fasces rerumque Gubernacula oblivis penè traduntur; in Primorum porrò discrimine omnes cives opidem fati sequitur exitus. Par propè *infortunium* si Ducis magna sternere oppida tentantis aut prælia artus improvisa Arthritidis revinciat; quid tum robur animi, non aptâ bello dexterâ? Heros virium experts nec frangere hostes, nec socios nec Patriam tueri par est. Nec minùs sanè cum boni publici detrimentum tam invitò quàm necessariò ab Artis muniis avocatur Medici; his eniat Arthritidis indicit bellum: multos quinimò eorum conflictavit graviter (h). Arthritide etiam-nùm sopitâ nemini potiori jure Musarum otio indulgere datum: quoties ad studia se recipiebat *Sydenhamus*, toties & Podagra recurrebat. Nusquàm in sanitatis portum deducit Arthritidos tempestas. Paroxysmorum si interdiù feriantur pericula, altera succedit *Infortuniorum* cohors. Lymphæ inertis incubatu in plerisque, tenuior pars dum calore nimio avolat, sæcem quandam ciet infelix nodorum mater, eâ labe penè infolubili, unde vulgatum: *tollere nodosam nescit Medicina Podagram* (i). Interposita crusta calciformis (l) quâ articuli, pereunte motu, à se invicem dissiliunt, tabescentia crura contorquet & nonnunquàm digitos. Ità aliàs gibbosos, aliàs repleandos efficit Arthritidis, homines, suis mutilatos artubus, à tam superbiæ structurâ in Monstra quasi deformans. Orbis Imperator Galba manibus pedibusque turâ articuli morbo ità distortissimis, ut neque calceum perpeti, neque libellos evolvere nec tenere omninò valeret (k). At ab humorum affluxu in Ischiades, (sub quâ nequaquàm fieri topbos neque lapides annotaverat jam *Rhazes*) (l), imbibita articularum vincula distenduntur, quinimò dillocantur, articuli, motu in perpetuum aliquandò depravato, undè tot claudæ nobis Parisiis obversan-

(i) Tophi sponte vel arte aperti materiam eruant; dagricis textum cellulæreni adeo sanus Angulus per-
gypicam nunc, fluidam, nunc friabilem, albam aut ni-
foam, atque si Zincis esset exetis, sedio propoliam.
gicantem. *Kaimaniqui* de Calcul. In *Chirargiciis* & Po-
[*Vol. Platerus.* T. 2. prax. cap. de Arthrit.

tur Mulieres (1), ut *Vulcani* claudicantis sobolem ex Lemno coloniam huc advectam esse jurares. Viris verò sapius contingit ut scrotum impense longum fiat (a).

Sed aliudè, quod hic summopere tenendum, emigrati articularum dolores multifariis aliis, ventriculi putà labore continuo, ventris torminibus, hæmorrhoidibus, &c. *Successione* pensantur *inevitabili* (b). Quod superest lucis, id omne Parca dividit in pœnas; Leeto aut cathedræ affixis diutius Arthriticis, dyscrasia suboritur humorum scorbutica; vel ubi Arthritis fuerit contumax, abit in Phthisim, è quâ aliæ gradatim progeminant molestiæ (c). Morbus enim vires acquirit eundo, dùm Natura amittit suas; isque mos Arthritidôs ut occupatis pedibus altiùs tendat, & primùm genua, tùm coxas & manus invadat, ut costarum juncturæ & maxillarum ultimò doleant (d). Arthriticorum Emeritorum debiliores quidem dolores, sed cæteris paribus prodeunt longiores; cognatum liquorem non inviti bibunt articuli; Paroxysmi sensim eclipses breviores patiuntur, & demùm radices agens & quasi ad habitum perducta, vixdàm abscedit Arthritis quàm ut tradat Arthriticum Hydropi, Orchopnæ, aut Morbo attonito, jugulandum (e). Viscera à Viris complexu non leviter læsa vix suo funguntur munere. Aurea pulmonibus libertas demitur (f), & Natura à materiæ nocentis onere oppressa, senectute vix adorsâ, nedùm senium præstoletur, eandem ad emunctoria relegare non valet, brevi succedente vitæ catastrophe funestissimâ. Quàm parùm etenim diù vivant Arthritici, qui derepenitè ac inopinatò moriuntur, corruptis jecore aut pulmone, obviâ quotidie experientiâ testantur (g).

Miserum esset profectò sanitatem morbo debere. At seriatim perpenis præmissæ prognoseôs *infortuniis*, mirandum etiānnum reperiri qui gratulari ægrotantibus solent quòd Naturâ benignitate Arthritin adepti sint, ut in futurum à multifariis affectibus immunes degant; quasi mala in Arthritin versa non periculo salutis aut ærumnoso saltem dolore, qui ipse multis moribus deterior ineluctabilem post se trahit malorum scaturam, expiari persisterent. Ab eo ipso Paroxysmi labore & delassati articuli pejorem sensim concipiunt diathesim, & effusus insuper hostis qui se infixit articulis penitus nusquàm ità submittitur, quin pristina semper redolet vis insuperabilis (†), undè remeans ad sanguinem, ut ibi delitescat Hydrophobici Virûs ad instar, municeps fatiùs quàm hospes, è suis reliquiis facillimè repullulat (1). Medici ergò munus tutò ac citò nec injucundè pro virili parte Naturam sublevare ab onere cui ea sese accingit imparē. » Quisquis enim exigit à Naturâ ea ad quæ Natura apta non est, illius ignorantia desipientiæ assimilis est (h) «. Arthritin demulcentes alii illius impetum retundere gestiunt; Ità Princeps famosus *Mauricius de Nassau* multoties à Podagræ atrocità, immixtis pedibus in stercore calido Equorum colore mustellino variegato, quos ad hunc finem alebat, sese alleviatum perferentiit (i). Cataplasmata verò quolibet nec non topicum sine pari *Jakson* (k), & oleum ossium *Paracelsi* non plaris facias quàm anodinum Turcis Magnatibus familiarē, lac nimirum Capræ in locum dolentem emulsum (l). Hæc titulo licet speciosa, ut *lippum pictæ tabulæ juvant fomenta Podagram* (m). Arthritin alii ad tempus supprimunt, sic gelidæ aquæ affusione, morbi paroxysmum, Viru ad intus pulso, evaserunt (n). Idem verò periculum faciunt, quos *tædet celi conve-* *xa tueri* (3). Admotas parti dolenti hirudines incassum suaserunt nonnulli (4),

(a) *Avicenna* l. 9. Fen. 1. & *Gabucinus* comment. in *Avicen.*
(b) *Arctem* de Caus. diut. pass. cap. 12. lib. 2.

(c) *Manger.* Bibliot. med. de Phthisi.

(d) *Letichius* l. 6. c. 1. obs. 3. *Forelius* l. 39. observ. 1.

(e) *Cardanus* podagræ Encomium.

(f) *Sydenham.* de Podagr. P. 133. in-8°.

(g) *Chesneau* cap. de Arthritide. Chap. 5.

(†) *Seidelius* de morb. in- curab.

(h) *Hippocr.* de Arte.

(i) *Voyer le Chevalier* Temple, Essais sur le Moxæ.

(k) *Enchei- rion* Medic.

(l) *Amarus Lusit.* cent. 6.

(m) *Horat.* Epil. 2. l. 1.

(n) *Rondelet.* de Arthritide.

(1) Arthritissima est coxæ & uteri societas. *Hip.* lib. 4. sect. 2. epid. Mulieres à partu ischiade tentantur & hinc in claudicationem incutunt: huius vitio candenti ferro medebatur *Jacnius*, de curat. morb. lib. 18. cap. 10.

(2) Prior concitatio humoris in morbo est sæpè humoris mitificabilis, palindrome verò conjunctam sem-

per habet ferocitatem humoris qui resistit. *Duret.* in conc. fol. 233°.

(3) Quot vidimus eâ methodo tractatos tot quoque vidimus aut Apoplecticos aut Affiniticos non illincov propè diem dececidisse. *Paschobius.* de Hom. l. 3. sect. 3.

(4) *Maidani* de Gradibus & Sæonarola possuntur.

ut perperam alii Purgantia quæ longâ 40. annorum experientiâ compertit Clinicus nulli secundus (a) initio data aliquibus bene celsisse, aliis multis pessimè; item adeòque sentias de pillulis *Rhazis* quas eo encomio commendat quòd *incedere non valentes faciunt ire pedes*. Ad prophylaxin multa subindè multis nominibus obsunt: obest sudatio quæ non tam Medici quàm Naturæ provincia. Stomachica Virui subdunt aculeos, nec ab iis jugum accipit Arthritis; sic Sapo tam mirè tophos, lymphæ inertis, non Virûs, foboles eliquans: sic Chamædrys Arthritidôs antesignanum tamdiù habitum (b), dolori infano ut plurimum præbent incrementa. Diuretica verò, ficulnea planè præsidia, vix memorabile quid audent. Evacuantes ideo internis unicè superposita Therapeutice manca fuit usquedùm & elumbis; alteri enim illa Arthritidôs causæ non belligerat, pravæ videlicet articularum diathesi, cui emendandæ Aquæ Thermales, si Arthritis adhuc recens (d), conferunt ut nil magis. Sic fortibus torrentis ritu ab alto projectis *Trallianus* (e), sic balneis in arenâ, aut in Vinaceâ, tempore Vindemiarum, à Torculari adhuc calenti, post *Alomarmum* (f) *Duretus* (i) Arthritidi certavit non infeliciter. Eâdem utpotè ratione Sarcophagus *Cardani*, seu vas ex lapide Asio confectum, ex quo Veteres sepulchra faciebant (g), Podagræ medebatur interdù (h). Topica quæque hæc si caltigant quidem articularum debilitatem, ab iisdem simul Virus in abditissimis periostei ligamentosi latifundiis incarcerationum prorsus diffari ne expectes.

Rectius indicationes sequetur id omne quod Virus Arthriticum in lymphâ hospitans extricet, illius spicula frangat, & ipsummet in auras avocet, dum simul particulas dolentes ne denuò patiantur præmunire sit potis. Desiderata ea inest medica vis Igni, qui *consecrator* meritò & *consumptor omnium* (i), hanc utramque paginam ritè adimplebit. Nemini nunc Medicorum ut Plinio (k) succurrit mirari nihil penè non Igne perfici. De Igne sed enim quod de tempore verè dicendum quòd omnia tollat vel alteret. Omnem patrocini partem in ulationem necessitatem absolverat jamdudùm *Hippocrates*, (l) suffragantibus postea Medicis penè cunctis. Sed ætas Pyroticorum longam fecit supellectilem, quæ extant alia aliis molliora: at ut ex quovis ligno non fit *Mercurius*, ita non ex quovis Pyrotico Antiarthriticum. Tamen si hostiliter magis quàm amice sit tractanda Arthritis, petulanti nimis sævitia sæpe plures (2) ferramentis usi sunt. Duro, inquirunt, nodo, durus adhibendus est cuneus; sed hos omnes Arthritici non utique injuri, sicuti *Archagatum* Quirites, tanquam illustres Medicos venerantur, ast ob hanc ulationis crudelitatem impensè reformidant. Ferrum enim candens cancellis ignem diutissimè recondens, & stringente vitriolo armatum, omne id quod attrectat devorat, cutem carnemque crudeli impetu exedit, undè fœdæ gangrænarum calamitates (m), dum aliàs membri cruciatibus cordis angoribus ac vitæ periculis fallit. Consultò magis inusionem cum Fungis aut Lino crudo ab *Hippocrate* (n) mutuati sunt *Paulus* (o) & *Celsus* (p). Par serè inurendi norma cum funiculo Turcis solemnibus (q). Incolæ porro Regni *Aracan* (r) panniculis Cotone circumvolutis, ut incendiaria stupa consiciatur, inurunt. Similis usus similis urendi materies Egyptiis, qui maximè apud Arabas viguit præcipiente *Albucasi*, quamque susceperunt *Aquapendens* (s), *Hornius* (t), *Glandorpius* (u), & probati alii Artifices, quam demum tanquam arcanum sibi servabat sub Arabicæ methodi nomine, famigeratissimus *Severinus* (x). Pannum etiam Gossipinum Glasto tinctum in locum am-

(a) *Septalius* Annadvers. lib. 7.

(b) A Medicis Jenerisibus Carolo V. Imperatori summo perè commendato. *Simon Pauli*. Quadrupart. Botan.

(d) *Hofm.* de dol. pod.

(e) Cap. 27. lib. 2.

(f) *Tract.* de Vinaceis.

(g) *Flin.* hist. nat. lib. 20. cap. 96.

(h) *Cardan.* de rerum subtil. p. 389.

(i) *Cicero.* de Nat. Deor.

(k) *Hist.* nat. l. 36. de ignis gener.

(l) De Affect. lib. sect. 37.

(m) *Vid. Ten.* Rôyn. de Arth.

(n) De Affect. int. l. 30. & 32.

(o) De re Med. l. 5.

(p) De Anisidulis.

(q) *Belon.*

(r) *Kempfer.* hist. du Japon.

(s) De Chirurg. operat. pag. 163.

(t) *Microscop.*

(u) In Guaypbylla.

(x) *Referen* te *Hornio* lib. sitat.

(1) Notæ in *Hollerium* . . . his verbis. *Je l'ai praisé cent fois, & il n'y a rien de meilleur sous la chappe du ciel.*

(2) Inter quos pessimè *Guido à Cenciato*, Joann. à *Vigo*, *Severinus* &c. Legatus de quo *Trupini*. l. 3. obi. 26. Arthritidæ vexatus, sponte ad ferrum candens recurrit, burendum

burendum dirigunt Arabes. Sed horumce ficuti & Fungorum inustionem id tangit infortunium, ut longâ nimis & penè intolerabili morâ absolvatur, nec non aded altè carnem ea depascatur, ut aliquandò indè ulcus sordidum & insanabile remaneat (*). Natura vult erigi, non obrui; parcatur iis mediis (a) quandò Medici gloriam vertunt in dedecus. Crudeles Medicos fecerat necessitas; verùm nunc, almâ Hygieiâ incrementum majus natâ, Medicorum est morbo simul & delicatiorum Contemporaneorum timiditati remedia accommodare. Tutam hanc unâ & leniorem Medicinam suggerit Japonum praxis innixa Ustulationi Moxæ.

(a) Mantisse loco addunt radices helenii (1), asphodeli, bacillos buxos (2), queros, virgineos (3), laureos; caules Junci, equiseti (4), tritici, mûli, fabarum, cantharis, arundinis, fenziculi (5); suberem; lignum putre; nucleos olivæ (6); fungos quercus (7), coriis; fœxentique alia (†) ex animalis aut minerali prociapi, quorum omnium vires facit Moxæ, quovis scilicet humores ad extus alliciens. Ad absumendos verò carniū exerecentias exsiccandæque ulceræ Cathartecium sit pariter unicum, Pila, videlicet, Crystallina, germanicè Brandglâk (8), quæ omnis ali-

næ qualitatis expers, Auro etiam & Argento, elementis unit, sub quâ cicatrix mollior, cicatrixque formosior enascitur (9). Lævè extereoque ignipotens Chirurgi erigebitur Cauteris Potentialibus quæ, specie innocentia, effectû maligna, vivo nocent vix emouit, quæ ciliomena & gangrænas parit (10), & à quibus non nisi post novem dies aut plures excidit escchara; dum Pyrotomicum actuale mox laudatū mortuū à vivo separas, exerecentias tollit & esccharam inducit intra quatuor dies excidendam.

(*) Engelbert. Kämpfer. Hist. du Japon Tom. 2. Append. part. 1. Anœstet. Exotic. Fascic. 1. p. 199.

(1) Aët. (2) Hipp. (3) Theophr. (4) Albuc. (5) Severin. (6) Claudin. (7) Aët. (8) Glandorp. in Gazoph. (9) Marboul. in Dissc. L. 15. c. 116. (10) Glandorp. loc. cit.

(†) Vid. thes. An in Ustionis usu Medico culpanda Neoteriorum similitudo an Veterum audacia? Auctore M. Gillet.

I V.

MOXA, lanugo sive stupa mollissima, coloris cinerei, igni concipiendo aptissima, vetustate ac virtute apud Japones & Sineses exstat nobilissima. In agris & compitis provenit hic uberrima & feraciùs quàm alibi infelix Lolium. Japones qui eam novellam *Futz* (a), adultam atque perfectam *Jamoggi* & *Nophouz* (b), eandem cùm exaruerit *Moxa* nuncupant. Ut enim apud eos nomen suum Homines mutant pro ætate, ità & Plantæ (c). Hæc illa *Herbarum mater* (d), *Regia illa Herba*, quam *Mausoli* Cariæ regis uxor *Artemisia* suo nomine cohonestavit (e); Undè apud Botanicos *Artemisia vulgaris latifolia* (1), quam Veteres *Paribenida* (f), quia privatum Mulierum morbis medicatur, & idèd quoque *Valentinam* (g) Itali cognominant. Hæc est illa *Gratiarum nuntia Dodonæi* (h), inigne *Prophylacterion Apulei* (i), eadem quæ à *Mathiolo Ambrosia*, *Panacea* -ve *odorifera* (k). Præstantes porrò illi vires adscripsit Superstitio, quæ Magicis quoque herbis eandem accenset, undè & *Ephesiæ* vocitârunt (l).

Moxam sub Arcani ornatu recens asportatam, *Artemisia* esse Molluginem microscopii ope primus detexit *Hartmannus Kormmann* (m). Nùm autem Mollugo quâ *Artemisia* nostras scateat, consimile Moxæ ad Ustulationem commodum quoque largiatur, pertentare expedit. Hanc si facili negotio comparare liceat, quid opus magno pretio Moxæ portiunculam à Peregrinis redimere? At nostratis forsitan, affuso Alchhole, vel fumo Sulphuris, virorem extrahere, vel hanc aquâ Aluminosa reddere albidiorē, quidam suadebunt, & perperam. Vires Molluginis hæc arte inverteres: modus Moxæ eliciendæ, Japonum ritu, prout simplicior ac tutior, magè arridebit. Herba, ineunte Junio, multo mane, colligitur rore nocturno madens. Folia in aëre libero & in umbrâ benignè diù & ad Decennium usquè suspendunt (n); eaque ritè tum obsoleta contunduntur, utrâque manu demùm confricanda, quod cauliculi & recrementa membranacea decedant (o). Mundata, his excusis, superest lanugo, quâ tenellam Moxam dicere Natura studuit. Si ulteriùs eandem & elegantius excolere intendas, hanc instrumento, Lanæ aliàs plectendæ debito, carmines, quo flexam magis ac utiquè puriorem reportabis.

Ab eâ Mollugine ità eximie paratâ præstantissimum ignis fomitem erues,

(a) Kämpf. loc. citat.

(b) Ten-Rhyne de Arthrit. pag. 140.

(c) Kämpf. loc. citat.

(d) Lobel. Icon. 154.

(e) Plin. hist. nat. l. 25. c. 7.

(f) Apul. de Vir. Herb.

(g) Apul. ibid.

(h) Pempt. 1. 1. 2. c. 12.

(i) Loc. citat.

(k) Marboul. in Dissc. L. 3. c. 3.

(l) C. Baubin. loc. cit.

(m) Miscell. curios. ann. 4. obf. 1.

(n) Kämpf. loc. cit.

(o) Ibid.

(1) Cass. Baubin. in pin. 1. 4. f. 2. Fuchs. hist. plant. Artemisia Chinensis cujus Mollugo Moxa. Fluk. Phytog. tab. 15. Artemisia Orientalis vulgaris facie. act. phil. Lond. n°. 376. Musla Fattuc. Malab. ad Yuzucunpali. Bern.

(1) Phalangium, puti, extrema, Mulculos, Conchylos, magnam Trochanterem, Olecranon, &c.
(2) A Poplitis & exillam cavo, à flexurâ cubiti, à Saphenâ Mallooli, à nervo cutaneo cubiti fore declinandum Tyronem nequidem fugiet.

(4) *Tem. Rhyne.*
loc. cit.

(5) *Ibid.*

(6) *De affect.*
loc.

(7) *Chirurg. l. 2.*

(8) *Lib. de Podagra per Moxam, curandâ, Amstel.*
1674.

(9) *Oeuvres Médéc. T. 2 p. 207.*

(10) *Chev. Temp.*

ple. ibid.
(11) *Amén. exopt.*
filiis. 3.

(12) *Moleculæ incombustibiles elasticæ vim ignis validè adnugent ex quo Paradoxon patet, flammam puram minus ferociri quàm non inflammabilimitatem.* Boerb. Chim. T. 2.

(13) *Grembi. l. 3. s. 1. arbor. integ. & ruinof. hominis.*

à quo non est quod sibi metuat Medicus, dummodò non peccet in applicationis opportunitate. Ubi morbus, ibi, artubus tùm extensis, remedia oggerenda; & vias quâ rectiùs itur ad malum patentes (1) eligas, declinatis circumspèctè partibus ubi nervi crassiores & vasa grandiora pariori obteguntur carne. Nam quid plura? Prudenti pauca (2). Nilque hîc præparatoriè agatur opus est. Temperies, habitus, ætas & alia nullam necessitati Ustulationis remoram obijciunt. Ex rei naturâ non commodius consilium admoventæ Moxæ suppetit ullum quàm in ipso doloris insultu enascentis; pristinâ nimirùm tumor promptiori dissipationi nimium obstat; Procrastinando etenim, suo damno & culpâ gravius remedium perfentisceret Arthriticus. Loco igitur dolenti Molluginis Arthemifialis portio exigua Calami crassitie, ac Spiræ in modum rotatæ, cujus altitudo penè uncialis, latitudo paulò minor Ustulanda imponitur, Salivâ, si placet, sub basi illitâ quâ hæreat. Tùm fastigio Turriculæ scintilla infertur Ellychnii ope aut virgulæ tenuissimæ *Calambac* (a) Agallochive ardentis, quam Japones *Senke* vocitant. Ilato igne, quantumvis minimo, humores ad incendium celerius tùm confluent quàm in Urbe vicini paries cùm proximus ardet. Pars incalecens parumper intumescit, nec tamen valdè molesta Ustulatio nisi fortuito à costis illis, in Moxâ incuriâ relictis, quæ apud Japones *Cauvaki* seu *cutis scissores* audiunt (b). Nulla tùm oculos occurrit ardentis Elementi species, verum dùm gratiofus Molluginis amburentis halitus nares feriat, igniculus tardè gliscit remissè ustulatur & ardore temperato lentè progreditur, donec in favillam collapsa tota sit Moxa, quæ quidem si non congruè fuerit exsiccata, vel si multum exsudat cutis, parvula suæ baseôs segmenta relinquit. Sic una sæpè Moxæ Pyramis insequitur alteram, donec Artis præscripto satisfactum judicaverit is qui Ustulationi præest; donec, videlicet, nullæ doloris reliquæ, nevellus mali alicujus metus superfit Medico qui musculorum, juxta Articulos sedentium, crassitiem, & numerum prorsus egregiè calleat; idcirco Macri non ità frequenter ustulandi, pluries verò Carnosi & Obesi; quin etiam in Ischiadicis ad 50. usquè inustiones intulerunt Hippocrates (c) & Albucaasis (d). Cùm ultimâ vice comburitur Moxa, fætorem putidissimum partem ustulatam expirasse percepit non femel *Buschovius* (e).

Abfit vana doloris imago, abfit metus. Moxâ quasi Victimâ satius patur Arthritica Furia quàm ipsomet ignis cruciatu. Moxâ vixdum enarrare crederes ipsummet Elculapium manum admovisse. Vel prout enarrare amant Batavi, quos in Belgiâ ab Arthritide liberatos vidimus, quam citò dolor ab apposita, Moxâ quasi Mus conspècto Fele evanescit. At si dolor interim aliquis à prioris Turundulæ Ustulatione persentiscatur, momentaneus adeo ut ad numerum 64. digitis promptissimè computando, pervenire non potuisse referat non illepidè Eques *Temple*, vir aliàs, li quis alius, Podagrâ affligitissimus (f); & quid mirum si ille vir Moxiburii dolorem quantumcumque duret, pati maluerit quàm quadrantis horæ spatîo Podagricum (g)? Cùm centies ipsimet etiam Pueri, *Kampfero* teste (h), Moxiburium promissu corporis loco admiserint citrà ullum penè doloris gestum.

Pro diversis pabulis quibus sustentatur ignis, fortior idem vel debiliior. Particulari incombustilibus (i) elasticis, undè majus ignis momentum, parciùs quovis fœta Moxa sedatiorem sanè omnium ignem facit. Eoque igne Naturæ summopere amico, articulorum vascula justò roborantur, & opere simultaneo corpuscula Moxæ spirituosâ, intestinâ lucâ, & insigni suâ efficacîa solvunt infarctus, excoquant Virus in altâ Minerâ impactum, dùm Miasmatum dissipationem per vias invias ignis activitas sensim perficit. Egregio hocce præsidio vincit Naturæ industriam humana sedulitas. Sive *Archeus Helmontii* iratus ità terreatur; sive, pro aliorum sensu, corrupta Synovia rodens & fermentans, vel ejus solum *Gas* avocetur (k); Ut ut sit, coram Physices

gnaro qui rem more Medicorum tractet, Moxiburio in Arthritide fugandâ, non remedium sanè prostackit acceptius ullum.

Alit insuper experimentorum fide, solvendus est nodus, quem multi sibi & aliis inconsultâ averfione fabrefecere. E Batavorum gente *Buschovius* qui à Japonibus edoctus Moxæ vires in se ipso exploraverat, cunctis profuisse quibus autor fuit hâc utendi, perhibet (a). Huic ex toto calculum subdens *Ten-Rhyme*, nil tam nodosum esse mali consuetudine quin à Moxiburio debellari queat, ac neminem usquàm fefellisse Moxam experimentis collegit quàm plurimis (b). Quàn benè cesserit Equiti *Temple*, is fusè satis memoriæ ipse prodidit (c). Non minùs fausto eventu quàm Eques Anglus, Marefchallus *de Stubbenvoll* Moxam pedi dolenti ter imposuit (†), *Mauricio* Archiatro suadente (d). Curam consimilem in Francofurtensi viro peractam felicissimè sanctè affirmat *Ferbius* (e). Exempla dubitationem, ut Moxa dolorem, auferant, & experientia demùm cedat incredulitas oportet. Medicus Germanus ipse non ignobilis in dorso, occipite, scapulâ & cubito cruciatus Arthriticis acutissimos singulis annis per Seprimanas quatuor persentierat; Linimentis & Paregoricis, Veficatoriis etiam & tandem Fonticulo in easum adhibitis, de remedio efficaciori, de Moxâ sollicitus evasit. Moxam loco primùm affecto, vertebræ scilicet dorsali, in quam casu olim alliserat, applicat, & in ipso Ustulationis actu quasi Fulmen curiosissimo sensu quoddam percipit in omnes partes dolore effectas transire, & dolorem extemplo omnem evanescere. Tum, recreatis artubus, is qui modò Lecto ligatus videbatur, motu liberrimo gaudens exsurgit; & alterâ vice Moxiburio celebrato, nihilum quicquàm Arthritidôs ampliùs infestavit *Burgium* (f). Galli faustissimis hisce auspiciis, Germanorum & Batavorum experimenta consulat Veri avidi ac sui Boni cupidi. Quis Concivium nunc inficias ibit nos Medicinam, si à medendo Medicina dicta, genuinam excolere, Moxæ suosores?

Novum licet nomen, non prorsus nova Medicina. Quas vires Moxæ Deus indidit jam quasi præferent Medici veteres. Arthemisiæ Herbar tulam cum oleo *Apuleus* (†) & *Dioscorides* (g), radicem ejusdem præmorfam *Marcellus* (h), præfens Arthritidi remedium jactabant. Arthemisiæ etiam Farina intùs sumpta à *Mitaldo* & *Mathiolo* (i) pariter deprædicatur. Sed si Farinæ, radicis & foliorum confutorum vice, Molluginem inurendam fatigaretis, huic *Celsi* Monito dociles: Articulorum dolores cùm inverteraverunt vix citrà uestionem finiuntur (k). cerriùs malum pertinax utiquè sustulissent. Dies diem docet, & erit quocunque quod ulteriùs addat Majoribus Posteritas. Hæc namque peritior qualia è Mollugine Abfinthii, Cardui, Cynaræ, Filaginis, &c. (*) possint erui ad ustulandum commoda in apicum proferet. Utrumque bonum erit nosse quid profint, & nùm quid itidem profint. Molluginem Echinopi feliciter jam, usurpant Hispani †. A Ranunculi pratensis Lanugine exsiccatâ & in pede combustâ dolorem Podagricum, qui modò intolerabilis, rescindi prorsus jam comperit *Doleus* (l). Ne nos ablandiantur Peregrina magis quàm quæ antè fores nata, & experiri ne gravemur.

V.

NON parùm hallucinaretur de Moxâ præcipitanter nimis cogitans itidem quod de *Antipodagrico Turcico*, seu Herbâ *Knâ* (†). Calefactâ enim eâ loco dolenti ter in eodem die admorâ, dolor quidem fugatur; at malè tutum id sanè Topicum, quo Arthritidis ut Tigridis submittitur scritas, non exiuit, eademque, cùm minimè expectaveris, exasperatur. Non par timendi subest causa in Moxiburio: Ab eo nedùm pervertatur Naturæ cursus in excretionem, & virus versoriam capiens retroferatur, idem ex adverso, curâ quasi Magneticâ, mirificè allicièr Moxa ab imis ad artus. Moxiburium adeoque, ad formidatâ mali procatharsim adhiberi non nefas. Moxa enim prærogativè quid habet quo hospitem intùs oberrantem & nulli parti gratum in rogam provocet, atque illius malitiam ignis ope depopuletur. Si Arthritis igitur Anomala (a) irritis

(a) Lib. cix.

(b) Ibid.

(c) Ibid.

(†) Brevi le-
visque dolor ab
igniculo, sed
dolore Podagri-
co statim remis-
so, nox quicquid
(subsecuta est; al-
teroque die tan-
to pedum ala-
critas, ut iidem
artuum, fortiter
pulsaret & ut-
dem frequentat-
ret. &c.

(d) Epist. ad
Schefferum.
(e) Miscell. cur.
ann. 9. obs. 2.

(f) Miscell.
cur. ann. 9.

(†) De Vir. Herbi
(g) De simpl.
Med. l. 3. c. 16.
(h) De Medica
Emplir.

(i) In Diosci-
l. c. 3.

(k) Lib. de
Morb. genuum.

(*) Indigitante
M. Bernar-
do de Jus-
sieu, Botani-
corum hujus æri
facile Principe.
† Educante Cla-
rissimo eodem de
Jussieu.

(l) Miscell. cur.
ann. 9. obs. 124.

(†) Endem ac Al-
kanna Arabum
& Egyptiorum.
Bellon. obs. l. 2.
c. 7. Miscell. cur.
ann. 3. p. 322.

(a) Vid. *Leitchium*.
obs. l. 3. c. 2. Za-
carius L. u. t. pro-
m. l. 3. p. 160.
Riverius, obs. c.
cent. 2.

asias Purgantibus, Narcoticis & nonnumquam Vescicatoriis, ægrotos tamdiu di-
vexans, Ferro candenti, Fungis aut Lino crudo (certis tùm sed crudelibus
nimium auxiliis) fuit hætenus obsequiosa, illis utilitatem sanè non minorem
Moxa conferet, dùm tutius alioqui & minus injucundè operetur. Non secus
Afri Exanthemata quælibet Moxâ inurunt ut retrocessioni occurrant: sim-
plex quidem consilium, at successu non destitutum (b). In chronicis capi-
tis affectibus & Epilepsiâ potissimum à Moxiburio Nigritæ solatium repetunt
juxta futuram coronalem Ustulationem instituentes, unde sanitas desperatorum
reparatur (c). Ad Hydrophobiam præsentius aliundè vix impetrabis auxilium:
prosperè pridem Fungorum inustionem in Rabidis facitavit Severinus (d).
Quidni insuper, eundo quò ducunt series rationum sibi ex necessario ordine
succedentium Revulsionem attractionemve in morbis compluribus item acutis
sæpiùs moliamur, quò Natura interdùm, rarerent licet, viam affectat (e). Igno-
rat Artis uti & Naturæ potentiam, qui illi non putat aliquandò licere nisi quod
sæpiùs facit. Sic ad artus humores invitando Moxæ potentiâ, morbis spontè
nascentibus quasi è gremio Naturæ effusis, valetudinem adversam expellere-
mus expeditiùs utiquè ac certius, praxi Arabum (f) jam duce, quàm longâ
& ambitiosâ remediorum mole.

At tanti non est monstrasse Portum, ni Scopuli, qui cum periculo allidi pos-
sunt, simul ostendantur. Cùm Ustulatio ritè succedit, quantumvis renovetur,
in cute cineritiam tantùm post se relinquit maculam. Si verò cuti ut potè te-
neriori Pustula subrotunda oboriatur, minuto Forcipe erit leviter incidenda
vel si crustula aliqualis in cute contigerit, debiliori Naturæ subvenietur.
Plantaginis folium (m) modicè tostum, manibusque frictum ut mollescat, ap-
plicetur facie glabrâ, ne ichor exsudet; atque ita patienti expectetur animo
crustulæ decidentia & cura; Emplastris sedulo propter pinguedinem postposi-
tis. Linteolo cooperta spontè proin coalescet Plagula absquè cicatrice nota-
bili. Si aliundè salsugine Scorbuticâ, aliâve sanguis turgeat, si in primis visis
sordes, pravi humoris noxam depellere, atque si à viscerum labe recrementa
prognata mandentur, ea proprio de fonte exigere officium Medici indubita-
tum. Sic proclivitas omnis ad Arthritin radicitus eximitur, invigoratis à Moxâ
jam articulis (n), viru ab eadem penitus exhausto (o), à præcipiti proin
periculo ab innumerisve malorum sibi invicem succedentium molestiis vindi-
cati, suavissimè nunc vitæ munia obeant Arthritici.

(f) Familiaris inastio multò magis Arabibus equi-
bus, sub Tentoris degentibus, atque aliis omnibus lo-
ca, deserti habitantibus, qui, cum aliis carant, loci
inopiâ, auxiliis, inustione morbos plerisque sanant. Id

auxilium quod citò multa mala sanat, Inopiam propriam
esse affirmant; de iploque illi populi non parùm jactan-
tur. Fr. Alpin. Med. Egypt. lib. 3. c. 12.

Ergo Moxa ustulatio Arthritidi.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Jacobus - Ludovicus Al-
leau.

M. Martinus Nonguet.

M. Joannes - Jacobus Belle-

M. Claudius - Franciscus
Grandclaus, Eques, Stanislaus
Poloniarum Regis Lotharin-
gia & Barri Ducis Consilia-
rius & Medicus.

M. Ludovicus - Alexander
Gervaise.

teste, Scholarum Professor.
M. Michael - Philippus Bou-
vart, Professor Regius &
Regis Scientiarum Aca-
demie Socius.

M. Joannes - Franciscus - Cle-
mens Morand, Eques, Re-
gie Societatis Lugdunni So-
cius, in gratiam Matrona-
rum Anasomes & Artis Ob-
stetriciæ Professor.

M. Ambrosius Hossy, Lega-
tionis Anglicæ Medicus or-
dinarius.

M. Michael - Josephus Majaniti.

Proponebat Parisiis JOANNES-BAPTISTA HATTÉ, Atrebas,
Saluberrimæ Facultatis Medicinæ Parisiensis Baccalaureus, Thesæos Auctor.

A. R. S. H. 1754, A SEXTA AD MERIDIEM.

Typis Viduæ QUILLAU, Universitatis & Facultatis Medi: Typogr. 1754.

(b) Junker Chi-
urg. consp pag.
179.

(c) Kaempfer.
Id. du Japon T.
2. part. Append.
(d) De effluvia.
Medicina.

(e) Cura maxi-
mè sunt humoris
morbifici capacia
& Kerapina hu-
morem excipiunt
procliv à morbo.
Durer. in conc.
fol. 265.

(m) Vid. Ten.
Rhyne de Arthrit.

(n) Ne è morbis
diversis subnasca-
tur Arthritiz.
(o) Ne Arthriti-
di succedant mor-
bi diversi.